

BIBLIOGRAFÍA DE CARMEN BLANCO

LIBROS INDIVIDUAIS

Estudos e ensaios

Conversas con Carballo Calero, Editorial Galaxia, Vigo, 1989, pp. 283. ISBN 84-7154-654-X

Literatura galega da muller, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 1991, pp. 368.

Carballo Calero: política e cultura, Edicións do Castro, Sada, A Coruña, 1991, pp. 101. ISBN 84-7492-519-3

Escritoras galegas, Editorial Compostela, Santiago de Compostela, 1992, pp. 91. ISBN 84-85553-98

Libros de mulleres (Por unha bibliografía de escritoras en lingua galega: 1863-1992), Edicións do Cumio, Vigo, 1994, pp. 141. ISBN 84-87126-86-3

O contradiscurso das mulleres. Historia do proceso feminista, Editorial Nigra, Vigo, 1995, pp. 287. ISBN 84-87709-36-2

Nais, damas, prostitutas e feirantas, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 1995, pp. 294. ISBN 84-7507-910-5

Mulleres e independencia, Edicións do Castro, Sada, A Coruña, 1995, pp. 313. ISBN 84-7492-754-4

El contradiscurso de las mujeres. Historia del proceso feminista, Editorial Nigra, Vigo, 1997, pp. 320. ISBN 84-87709-53-2. Edición ampliada e actualizada. Tradución de Olga Novo.

Luz Pozo Garza. A ave do Norte, Ediciones Linteo, Ourense, 2002, pp. 165. ISBN 84-931893-9-1

Alba de mulleres, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 2003, pp. 62. Ilustracións de Sara Lamas.

Sexo e lugar, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 2006, pp. 398. ISBN 84-9782-398

María Mariño. Vida e obra, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 2007, pp. 157. ISBN 978-84-9782-537-5

Casas anarquistas de mulleres libertarias (A resistencia anarquista das mulleres despois do levantamento fascista de 1936), Confederación Nacional do Traballo, A Coruña-Compostela, 2007, pp. 23.

María Mariño, S. A. de Xestión do Plan Xacobeo - Asociación de Escritores en

Lingua Galega, Santiago de Compostela, 2009, pp. 9. Folleto. Texto trilingüe: orixinal galego, con tradución ao castelán e inglés.

Uxío Novoneyra, Edicións A Nosa Terra, Vigo, 2009, pp. 102. ISBN978-84-8341-420-0. Reedición en *Uxío Novoneyra*, Concello de Pontevedra / A Lingua Latexa, Pontevedra, 2010, pp. 102, prólogo de Miguel Anxo Fernández Lores, Alcalde de Pontevedra. Entrega dun exemplar da edición de A Nosa Terra co periódico *Xornal de Galicia* na Semana das Letras Galegas do 17 de maio do 2010 dedicada ao poeta estudado no libro.

Novoneyra: un cantor do Courel a Compostela. O poeta nos lugares dos seus libros, Toxosoutos, Noia, 2010, pp. 196. ISBN 978-84-92792-39-9

Feministas e libertarias, Meubook, Santiago de Compostela, 2010, pp. 129.

Narrativa

Vermella con lobos, Edicións Xerais, Vigo, 2004, pp. 95.

Atracción total, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 2008, pp. 2006.

Poesía

Estraña estranxeira, Biblioteca Virtual Galega, Universidade da Coruña, A Coruña, 2004.

Un mundo de mulleres, Biblos Clube, Mandaio, Cesuras (A Coruña), 2011, pp. 95.

EDICIÓNS, PRÓLOGOS E EPÍLOGOS

X. L. MÉNDEZ FERRÍN, *Con pólvora e magnolias*, Edicións Xerais, Vigo, 1989. Edición, introdución, notas e glosario, pp. 51, 98 notas. En colaboración con Claudio Rodríguez Fer. ISBN 84-7507-369-7. 2ª ed., 1991. 3ª ed., 1993. 4ª ed., 1994. 5ª ed., 1997. 6ª ed., 1999. 7ª ed., 2001.

Mª X. QUEIZÁN, *O segredo da pedra figueira*, Edicións Xerais, Vigo, 1989. Introducción, pp. 7-10. 2ª ed., 1990.

María MARIÑO CAROU, *Verba que comenza*, Concello de Noia, Noia, 1990. Epílogo-estudo, pp. 69-83.

Uxío NOVONEYRA, *Os eidos*, Edicións Xerais, Vigo, 1990. Edición, introdución e notas, pp. 71, 142 notas. En colaboración con Claudio Rodríguez Fer. ISBN84-7507-455-3. 2ª ed., 1991. 3ª ed., 2002.

Luz POZO GARZA, *Códice Calixtino*, Edicións Xerais, Vigo, 1991. Edición, introdución e notas, pp. 67 e 123 notas. ISBN 84-7507-599-1. 2ª ed. 1992. 3ª ed., 1995. 4ª ed., 1997. 5ª ed. 1999. 6ª ed., 2001.

Ricardo CARVALHO CALERO, *Uma voz na Galiza*, Sotelo Blanco Edicións, Barcelona, 1992. Introducción, pp. 9-12.

Ricardo POLÍN (ed.), *A Muller Tradicional*, Edicións Xerais, Vigo, 1996. Prólogo, pp. 37-38.

Uxío NOVONEYRA, *Antoloxía poética*, AS-PG, Vigo, 1997. Edición e nota preliminar, pp. 7-8.

Ana Blanco (ed.), *Daquelas que cantan...*, Fundación Rosalía de Castro, Santiago de Compostela, 1997. Prólogo, pp. 6-7.

Luz POZO GARZA, *Historias fidelísimas. Poesía selecta 1952-2003*, Pen Clube de Escritores Galicia, Santiago de Compostela, 2003. Introducción, pp.7-88. ISBN 84-931711-8-2

Luz POZO GARZA, *Memoria solar. Obra poética*, Ediciones Linteo, Ourense, 2004. Introducción, "Obra total. Opera omnia", pp. 9-35. ISBN 84-96067-04-1

Extranjera en su patria. Cuatro poetas gallegos. Rosalía de Castro, Manuel Antonio, Luís Pimentel, Luz Pozo Garza, Galaxia Gutenberg / Círculo de Lectores, Barcelona, 2005. Tradución, selección e prólogo (pp. 7-26), pp. 343. ISBN 84-672-1631-X

Andrés POCIÑA, *Tecer con palabras*, Grupo Correo Gallego, Santiago de Compostela, 2007. Limiar, "Atalanta atlántica", pp. V-VII.

Día das Letras Galegas. María Mariño Carou. 2007, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2007, pp. 132. Coordinadora, presentación e cronoloxía. ISBN 978-84-9750-795-0

LUZ POZO GARZA / JOSÉ VALENTÍN, *Deter o día cunha flor*, Baía Edicións, A Coruña, 2009. Prólogo, "A flor do paraíso", s. p.

MERCEDES VILLEGAS, *Objeto de poesía / Obxecto de poesía*, Editorial Davinci, Barcelona, 2011. Edición bilingüe castelán-galego. Prólogo "Pasionaria" / "Pasiflora", pp. 4-7.

MERCEDES VILLEGAS, *Objeto de poesía / Objecte de poesia*, Editorial Davinci, Barcelona, 2011. Edición bilingüe castellano-català. Prólogo "Pasionaria" / "Passionera", pp. 4-7.

MERCEDES VILLEGAS, *Objeto de poesía*, Editorial Davinci, Barcelona, 2011. Prólogo "Pasionaria", pp. 5-6.

MERCEDES VILLEGAS, *Objeto de poesía / Obxecto de poesía*, Editorial Davinci,

Barcelona, 2011. Edición bilingüe castelán-galego. Prólogo "Pasionaria" / "Pasiflora", pp. 4-7.

OLGA NOVO, *Cráter*, Editorial Toxosoutos, Noia, 2011. Prólogo "Vaso", pp. 5-6.

LIBROS COLECTIVOS

"Novoneyra, Uxío", *Gran Enciclopedia Gallega*, Vol. 22, Santiago de Compostela-Xixón, 1974, pp. 236-237. En colaboración con Claudio Rodríguez Fer.

"A problemática da escritora na obra de Rosalía de Castro", Darío Villanueva, Mª Mercedes Brea López, Xosé Ramón Barreiro Fernández, Anxo Tarrío Varela (Eds.), *Actas do Congreso internacional de estudos sobre Rosalía de Castro e o seu tempo*, Tomo I, Consello da Cultura Galega / Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 1986, pp. 293-298. 84-7191-400-X

"A muller en *Nimbos*", VV. AA., *Homenaxe a X. M. Díaz Castro*, Asociación Xermolos, Guitiriz, 1987, pp. 18-24.

"O ensaio feminista", VV. AA., *12 anos en busca da nosa identidade*, Xermolos, Guitiriz, 1991, pp. 195-201.

"O método estrutural. "Laberinto", de Xosé Luís Méndez Ferrín", Claudio RODRÍGUEZ FER (ed.), *Comentarios de textos contemporáneos*, Edicións Xerais, Vigo, 1992, pp. 45-68. ISBN 84-7507-644-0

"A muller nas *Cantigas de amigo* de Carvalho Calero", M^a DO CARMO HENRÍQUEZ SALIDO (Ed.), *III Congreso Internacional da Língua Galego-portuguesa na Galiza, 1990. Actas*, Associação Galega da Língua, 1992, pp. 541-555.

"Día das Letras Galegas", X. M. CID (coord.), *Garabullión e a escola elástica*, Nova Escola Galega, Ourense, 1992, pp. 35-36.

"*Códice Calixtino* de Luz Pozo Garza", VV. AA., *Literatura galega do século XX. Comentario de textos para C.O.U.*, Galaxia, Vigo, 1992, pp. 93-109.

"A Coruña é ao tempo", *A Coruña. ¡Así a queremos!*, Mesa pola Normalización Lingüística, Vigo, 1992, p. 26.

"As outras feirantas", *Congreso Álvaro Cunqueiro*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 1993, pp. 197-212. 84-453-0958-7

"Una escritura otra", Víctor GARCÍA DE LA CONCHA (ed.), *Las palabras de la tribu: escritura y habla*, Ediciones Cátedra / Ministerio de Cultura, Madrid, 1993, pp. 155-162. ISBN 84-376-1185-7

"A Blanco Torrado", *Pregoeiro da luz. Homenaxe literario a Alfonso Blanco Torrado*,

Delegación Provincial da Consellería de Cultura, Lugo, 1993, p. 11. Creación.

"Follas do diario de Gabriela Maira Roibás", *Papeis de Barba*, Lugo, 1995, p. 13. Creación.

"Un episodio da vida de Xesús Ferro Couselo: a Guerra Civil", "Como proxectaba Carballo Calero a figura de Ferro Couselo na Universidade" e "A vida e a fala dos devanceiros", Tonina GAY PARGA (ed.), *Ferro Couselo. Un devanceiro*, Publicacións Citanía, Lugo, 1996, pp. 93-97 e 4 min., 29 seg. Libro e casete.

"Algún día beberemos no río", *Cara ó Miño*, Plataforma pola defensa do Miño, Lugo, 1996, p. 41.

"Uxío Novoneyra: poesía, terra e compromiso", Alberte ANSEDE ESTRAVIZ e Cesáreo SÁNCHEZ IGLESIAS (dirs.), *Historia da literatura galega*, AS-PG, Vigo, 1997, pp. 1250-1280.

"Fole e o feminismo", Tonina GAY PARGA (ed.), *Anxel Fole ¡si señor!*, Publicacións Citanía, Lugo, 1997, pp. 45-48 e 4 min., 0,4 seg. Libro e casete.

"Amar no mar", Tonina GAY PARGA (ed.), *Ondas do mar de amigo*, Publicacións Citanía, Lugo, 1998, pp. 81-84 e 4 min., 0,9 seg. Libro e casete.

"Mujer, exilio y emigración: la casa soñada", Matilde ALBERT ROBATTO / Charo PORTELA (eds.), *Jornadas de la emigración gallega a Puerto Rico*, Edicións do Castro, Sada, A Coruña, 1997, pp. 79-100.

"Parodia e deconstrucción de estereotipos masculinos en *A esmorga* de Blanco-Amor", José M. ORO / Jesús VARELA ZAPATA (eds.), *Diálogo de culturas*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 1998, pp. 29-41.

"De Rosalía de Castro a Olga Novo: cuerpos, mentes, bellas y bestias", Àngels CARABÍ y Marta SEGARRA (eds.), *Belleza escrita en femenino*, Universitat de Barcelona / Centre Dona i Literatura, Barcelona, 1998, pp. 117-126. Tamén reproducido no CD-ROM de Àngels CARABÍ, Marta SEGARRA (eds.), *Belleza, dona i literatura*, Universitat de Barcelona / Centre Dona i Literatura, Barcelona, 1998.

"Literatura gallega de las mujeres: fundación y refundación", *Actas del XII Congreso de la Asociación Internacional de Hispanistas. Birmingham 1995*, Vol. V, Derek W. Flitter (Ed.), *Época Contemporánea*, Birmingham, The University of Birmingham, 1998, 29- 38.

"Vermella con lobos", *Na boca do lobo*, Lugo, Tris Tram, 1998, pp. 13-22. Creación.

"Sexo y nación en Rosalía de Castro", *Mosaico ibérico. Ensayos sobre poesía y diversidad*, edición de Joana Sabadell Nieto, Gijón, Ediciones Júcar, 1999, 48-70.

"Luz Pozo Garza falando a Rosalía: Escribir coa tinta da nai", *Cinguidos por unha arela común. Homenaxe ó profesor Xesús Alonso Montero*, edición de Rosario

Álvarez e Dolores Vilavedra, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 1999, 185-201.

"Mareas indomables de personas pacíficas / Marees indomables de persones pacífiques", *Dones creadores de la mediterrània. Diàleg sobre la pau*. Sisena Universitat d'Estiu de la Dona, Barcelona, Institut Català de la Dona, Generalitat de Catalunya, 1999, 93-105.

"Vermella con lobos: unha recreación subversiva do conto de *Carapucha*", *La Ausencia. IX Xornadas psiquiatría, psicanálise e literatura*, Ourense, Asociación Galega de Saúde Mental, 1999, 5-11.

"Tumba de Lupa", *Faíscas xacobeas*, Xenebra, Editions Impossibles, 1999, pp. 8-9. Creación.

"O trebo das catro follas: Un poemario popular inédito de Carballo Calero", *Estudos dedicados a Ricardo Carvalho Calero*, edición de José Luís Rodríguez, Santiago de Compostela, Parlamento de Galicia - Universidade de Santiago de Compostela, 2000, vol. 1, 105-140.

"La escritura matrilineal galaica: Luz Pozo Garza habla a Rosalía de Castro", *Breve historia feminista de la literatura española (en lengua catalana, gallega y vasca)*, Vol. VI, Coord. gral. Iris M. Zavala, Barcelona, Anthropos Editorial, 2000, 175-195. ISBN 84-7658-577-2

"Sumisión, resistencia y subversión en la poesía gallega de mujeres", *Voces subversivas: Poesía bajo el régimen (1939-1975)*, edición de Trevor J. Dadson y Derek W. Flitter, Birmingham, Department of Hispanic Studies, University of Birmingham, 2000, pp. 90-103.

"Contra casar sen amor. *A casamenteira, O chufón e <Pimpinela>*", *A casamenteira*, de Antonio Benito Fandiño, Ourense, Ediciones Linteo, 2000, pp. 85-104.

"Tumba de Lupa", *Profesor Basilio Losada. Ensinar a pensar con liberdade e risco*, Barcelona, Universitat de Barcelona, 2000, pp. 104-105. Creación.

"Fogo", *Palabras con fondo*, Santiago de Compostela, Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade, 2000, pp. 49- 52. Creación.

"De Ribadeo a Rinlo. Polo mar que asolaga As Catedrais", *Dionisio Gamallo Fierros*, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 2001, pp. 79-81.

"Terán sentido", *Homaxe a José Ángel Valente*, Xenebra, Editions Impossibles, 2001, pp. 12-13.

"Follas novas do diario de Gabriela Maira Roibás", *Manuel María*, Lugo, Asociación Cultural Xermolos, 2001, pp. 621-622. Creación.

"Abrir unha porta nova", *Abrindo as portas ao San Froilán*, Lugo, Concello de Lugo, 2001, pp. 52-54.

“Ninguén está só”, *Ninguén está só*, Lugo, Amnistía Internacional / TrisTram, 2001, pp. 9-13. Catro versións ao galego do poema de José Agustín Goytisolo “Nadie está solo”.

“Discípula de Diótima ou en min e en todo”, *Diálogos na casa de Rosalía*, edición de Ana Blanco, Padrón, Fundación Rosalía de Castro, 2002, pp. 14-15.

“Levar lume ou a liberación de Prometeo”, *Homenaxe a Fernando R. Tato Plaza*, edición de Ramón Lorenzo, Universidade de Santiago de Compostela, 2002, pp. 671-674.

“Mar, mujer y muerte en Rosalía de Castro: la extranjería subversiva de las hijas del mar”, *Identities, Power and Place on the Atlantic Borders of Two Continents / Identidades, Poder y Espacios en los límites de dos continentes en el Atlántico*, edición de Sharon R. Roseman, St. John's, Memorial University of Newfoundland, 2002, 160-179.

“Sherezade” e “Novas noites nosas”, Luz Darriba, *Proxecto Sherezade*, Lugo, Deputación de Lugo, 2002, pp. 3 e 10-11. Creación.

“Adiós María de Xohana Torres. Unha rapaza atrapada na rede”, *Biblioteca 120. Crítica e autores I*, A Coruña, La Voz de Galicia, 2002, pp.225-226.

“Unha árbore, un adeus de Marina Mayoral: Coidar o magnolio”, *Biblioteca 120. Crítica e autores I*, A Coruña, La Voz de Galicia, 2002, pp. 359-360.

“Máis alá das mulleres, máis alá das palabras”, *Textos de mulher / muller / mujer*, edición de María Jesús Fernández García e María X. Pardo Fernández, Cáceres, Universidad de Extremadura, 2003, 25-31.

“A maxia de maio”, Xoán Guitián (Coord.), *Homenaxe a Borobó*, Sada, A Coruña, Edicións do Castro, 2003, 88-89.

“Rosalía de Castro, a muller e as mulleres”, *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, Lugo, El Progreso / Diario de Pontevedra, 2003, Vol. 9, pp. 32-35.

“Feminismo”, *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, Lugo, El Progreso / Diario de Pontevedra, 2003, Vol. 16, pp. 246-249.

“A denuncia do equilibrio”, Valentín Arias (Ed.), *Xela Arias, quedas en nós*, Vigo, Edicións Xerais, 2004, 111-116.

“Ánxel Fole e Lorenzo Varela con Lugo ao fondo: o cervo ferido e o león”, Xesús Alonso Montero (Coord.), *Día das Letras Galegas. Lorenzo Varela. 2005*, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 2005, 39-52. ISBN 84-9750-495-X

“Alba de mulleres”, *Palabra de autor palabra de autora*, Santiago de Compostela, Compañía de Radio-Televisión de Galicia / Asociación Galega de Editores, 2005,

pp. 32-33.

“Por non comezar derrubando a muralla acumular luz”, *Amurallando os soños. Cumulum 2000 / 2005*, Lugo, Deputación de Lugo, 2005, p. 51. Reprodución oral no CD *Amurallando os soños. Cumulum 2000 / 2005* de Luz Darriba, Arcolris Producións / Universidade de Santiago de Compostela / Cumulum / Deputación de Lugo, Lugo, 2005.

“A sombra da sombra: ser libremente o sol”, *O lado da sombra. Sedición gráfica e iniciativas ignoradas, raras ou desacreditadas entre 1971 e 1989*, Fundación Luís Seoane, A Coruña, 2005, pp. 72-75.

“Mulleres memorables na poesía de Lorenzo Varela”, *Congreso sobre Lorenzo Varela*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2005, pp. 105-118.

“¿Pero de Veer: poeta das orelas do Mao?”, Ana Isabel Boullón Agrelo, Xosé Luís Cruceiro Pérez e Francisco Fernández Rei (Eds.), *As tebras alumeadas. Estudos filolóxicos ofrecidos en homenaxe a Ramón Lorenzo*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2005, pp. 521-525.

“Juana Capdevielle”, Manuel Fernández Rodríguez, *Poemas pola memoria*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2006, p. 73. Creación.

“Novoneyra, Uxío”, *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, El Progreso-Diario de Pontevedra, Lugo, 2003, vol. 33, pp. 12-13.

“Pozo Garza, Luz”, *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, El Progreso-Diario de Pontevedra, Lugo, 2003, vol. 37, pp. 77-78.

“Lugo lugar da liberdade”, Xesús Alonso Montero (ed.), *Homenaxe dos poetas galegos a Federico García Lorca contra a súa morte*, Xunta de Galicia-Pen Clube-Foro pola Memoria Republicana de Galicia, Vigo, 2006, p. 27. Creación.

“Memoria de mulleres libres”, *A memoria esquecida: Peladas, presas, paseadas*, Xunta de Galicia-Andaina, Santiago de Compostela, 2006, pp. 55-59. Creación.

“Morrer no mar de mulleres desecado. Unha lectura de *Adiós María* de Xohana Torres”, Xaquín S. Rodríguez Campos e Xosé M. Santos Solla (Ed.), *Galicia & Terranova & Labrador. Actas do Congreso Internacional Santiago de Compostela 28-31 de outubro de 2002*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2006, pp. 181-191.

“Torres Fernández, Xohana”, *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, vol. 42, El Progreso-Diario de Pontevedra, Lugo, 2006, pp. 93-94.

“Unha muller libre é casa aberta”, Xoán Carlos Domínguez Alberte e Baldo Ramos (coord.), *Volverlles a palabra. Homenaxe aos represaliados do franquismo*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2006, p. 26. Creación.

“Unha elexía a María Mariño”, María Pilar García Negro, *María Mariño no ronsel das*

escritoras galegas, Edicións Laiovento, Ames, 2007, pp. 82-84.

Carmen Blanco (Coord.), *Día das Letras Galegas. María Mariño Carou. 2007*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2007, pp. 132.

“Mulleres que protagonizan poemas de Lorenzo Varela”, Comisión de Homenaxe a Lorenzo Varela (Ed.), *Foro das 20 alocucións. Homenaxe ao escritor Lorenzo Varela*, Concello de Monterroso-Edicións Xerais de Galicia, Monterroso-Vigo, 2007, pp. 34-35.

“A poesía plástica de Granell”, en *Congreso interdisciplinar Eugenio Granell. Actas*, Fundación Granell, Santiago de Compostela, 2007, pp. 25-32.

“En paz esperando pola alba do día”, Ana Blanco (dir.), *Diálogos na Casa de Rosalía*, II, Fundación Rosalía de Castro, Padrón, 2007, pp. 56-60.

“A crítica e María Mariño”, Marga do Val e Isabel Suárez Fernández (ed.), *Letras Galegas. María Mariño Carou. 2007*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2007, pp. 31-33. Entrevista.

“O lugar de Lugo”, Darío Xohán Cabana (ed.), *Poetas en Lugo*, Concello de Lugo, Lugo, 2007, pp. 280-283.

“Eróticas heréticas heteroxéneas”, Carmen Blanco et alius, *Do amor e da literatura*, Ediciones Linteo, Ourense, 2007, pp. 19-25.

“Dos hortos de Afrodita en Lesbos. Paráfrases de Safo”, Carmen Blanco et alius, *Do amor e da literatura*, Ediciones Linteo, Ourense, 2007, p. 27-32.

“A misteriosa tea entraña do tecer da costureira: poética da vida de María Mariño”, Carmen Blanco (coord.), *Día das Letras Galegas. María Mariño Carou. 2007*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2007, pp. 37-68. ISBN 978-84-9750-795-0

“Lugar *alén*. Una vereda en la que escuchar las *Cántigas* de Valente”, Claudio Rodríguez Fer (ed.), *Valente: el fulgor y las tinieblas*, Editorial Axac, Lugo, 2008, pp. 153-168.

“Descalza”, *Sempre en Muxía*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2008, p. 67.

“María Mariño: unha vida e unha obra”, *A min dizen quantos amigos ey. Homenaxe ao profesor Xosé Luís Couceiro*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2008, pp. 77-83, ISBN 978-84-9887-118-0.

“Donde no hay Estado ni Dios ni Poder” e “El fuego negro de la apostasía”, *Certamen de literatura atea*, Biblioteca Social La Colmena, Tenerife, 2009, pp. 10-11. ISBN 978-84-934762-6-7.

“Alicia in Galicia: Sex and Place”, Manuela Palacios and Laura Lojo (eds), *Writing*

Bonds. Irish and Galician Contemporary Women Poets, Peter Lang, Oxford-Bern-Berlin-Bruxelles-Frankfurt-New York-Wien, 2009, pp. 143-153 . ISBN 978-3-03911-834-2

“Sereas”, César Ansias, Benito Losada, Xosé Ramón Quintana, José Trebolle e Afonso Vázquez-Monxardín (Eds.), *Marcos Valcárcel. O valor da xenerosidade. Homenaxe dos amigos*, Difusora de letras, artes e ideas, Ourense, 2009, ISBN 978-84-937090-4-4, p. 41. Creación.

“Carta urxente a Ramón Piñeiro. Olladas nas mulleres desde o futuro”, *Homenaxe a Ramón Piñeiro*, Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2009, ISBN 978-84-453-4819-2, pp. 19-22.

“Paneis” no catálogo da exposición *Vermellas. Chamábanlles “rojas”*, organizada pola Vicerreitoría de Cultura da Universidade de Santiago de Compostela nas actividades de *Lugo cultural* na sala Isaac Díaz Pardo da Facultade de Veterinaria no Campus de Lugo de marzo a maio do 2009, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2009. En colaboración con Claudio Rodríguez Fer.

“Do lobo á cebra” e “Os sesenta”, J. Luís Calvo / Yago Rodríguez Yáñez, *A festa máis fermosa do outono galaico (Os escritores falan do San Froilán)*, Concello de Lugo, Lugo, 2009, pp. 29-31.

“Imaxes de mulleres na literatura galega: Penélopes de Poetas. Rosalía Penélope, Xohana Penélope e Olga Penélope”, Carlos Andrés González Paz (Ed.), *As voces de Clío: a palabra e a memoria da muller na Galicia, Cuadernos de Estudios Gallegos. Monografías*, 8, Instituto de Estudios Gallegos “Padre Sarmiento”, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Santiago de Compostela, 2009, pp. 87-100.

“Monta na vida”, *Camiñan descalzas polas rochas*, Amnistía Internacional / Tris Tram, Lugo, 2010, pp. 53-56.

Escolma de “Estranxeira n´a sua patria” de Rosalía de Castro en Jonathan Dunne, *Anthology of Galician Literature (1196-1981). Antoloxía da Literatura Galega*, Xunta de Galicia / Edicións Xerais / Editorial Galaxia, Vigo, 2010, pp. 108-110.

“Sofía Casanova e Emma Goldman na Revolución Rusa”, Antón M. Pazos (ed.), *Vida e tempo de Sofía Casanova (1861 – 1958)*, *Cuadernos de Estudios Gallegos. Monografías*, 10, Instituto de Estudios Gallegos “Padre Sarmiento”, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Santiago de Compostela, 2010. pp. 115–133.

“O amor é indestrutible”, “Pensamos con infinita esperanza no por vir” e “Unha rapada da represión”, *Poemas polas vítimas do 36 en Galicia, Poesía para todos 1*, Unión libre / Asociación para a Dignificación das Vítimas do Fascismo, Lugo, 2010. Creación.

“Tú a Roma y yo a Compostela”, *II certamen de literatura atea*, Biblioteca social La

colmena, La Laguna, Tenerife, 2010, p. 12. ISSN 978-84-937144-8-2. Creación.

"O silencio", María Dolores Cabrera e Henrique Monteagudo (eds.), *Fermín Penzol. Unha obra para un país*, Fundación Penzol / Editorial Galaxia, Vigo, 2010, pp. 123 – 124. ISBN (F. P.) 978-84-614-4175-4 / ISBN (E. G.) 978-84-9865-312-0.

"O lugar de Lugo", *Poemas para Lugo, Poesía para todos 2*, Unión libre / Galería Sargadelos de Lugo, Lugo, 2010. Creación.

"Lugo de lobos", *Poemas para Lugo, Poesía para todos 2*, Unión libre / Galería Sargadelos de Lugo, Lugo, 2010. Creación. Co heterónimo Emma Luaces.

"Muller e represión na Galicia da guerra civil", Asociación Cultural Cultura Aberta (coord.), *Ecos dun tempo. Conversas sobre a memoria histórica*, Andavira Editora / Cultura Aberta Carral, Carral, 2010, pp. 181-202.

Vivas en nós. Mulleres represaliadas polo franquismo na Coruña a raíz de 1936, Cadernos republicanos I, Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica da Coruña (Coa colaboración do Ministerio de la Presidente, Deputación da Coruña, e Concellaría de Igualdade e Concellaría de Cultura do Concello da Coruña), A Coruña, 2011. En colaboración con Claudio Rodríguez Fer.

"Momentos de memoria persoal e comunal de RCC", Biscainho Fernandes / Xosé Manuel Sánchez Rei (coord.), *Ricardo Carvalho Calero: ciencia, literatura e nación*, Universidade da Coruña, A Coruña, 2011, pp. 49- 65. ISBN 978-84-9749-475.

SEPARATAS

"Análise estrutural do relato "Laberinto" de Méndez Ferrín", *Grial* 71, Vigo, 1981, pp. 38-54.

"A crítica literaria de Carballo Calero", *Grial* 84, Vigo, 1984, pp. 172-185.

"Sobre o comportamento literario da muller (O caso Margarita Ledo Andión)", *Grial* 88, Vigo, 1985, pp. 179-192.

"O antisufragismo e a condición feminina en "A muller galega" de Francisca Herrera Garrido", *Grial* 92, Vigo, 1986, pp. 147-162.

"A problemática da escritora na obra de Rosalía de Castro", *Actas do Congreso internacional de estudos sobre Rosalía de Castro e o seu tempo*, Universidade de Santiago de Compostela / Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 1986, pp. 293-298.

"A figura literaria de María Mariño Carou", *Boletín Galego de Literatura* 2, Santiago de Compostela, 1989, pp. 41-57. Reproducido en María Mariño Carou, *Verba que comenza*, Concello de Noia, Noia, 1990.

"A muller en *Arredor de si*", *Actas do Simposio Internacional Otero Pedrayo no panorama literario do século XX*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 1990, pp. 227-251.

"Da escritura e da revolución na narrativa de Méndez Ferrín", *Boletín Galego de Literatura* 7, Santiago de Compostela, 1992, pp. 41-51.

"A Rosalía de Bouza", *Boletín Galego de Literatura* 8, Santiago de Compostela, 1992, pp. 53-60.

"Xosefa Iglesias Vilarelle e o primeiro catón galego", *A Trabe de Ouro* 13, 1993, pp. 79-85.

"A espiral permanente: Aproximación á figura literaria de X.L. Méndez Ferrín", *Anuario de Estudios Literarios Galegos 1993*, Vigo, 1994, pp. 11-45.

"Pilar Vázquez Cuesta: a muller e a memoria", *Homenaxe á profesora Pilar Vázquez Cuesta*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 1996, pp. 817-829.

"Contemplando a paisaxe e testemuñando a historia: A muller nos artigos de Fole", VV. AA., *Congreso Ánxel Fole*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 1997, pp. 89-117.

"'O trebo das catro follas': Un poemario popular inédito de Ricardo Carballo Calero", *Moenia. Revista lucense de Lingüística & Literatura* num. 2, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 1997, 123-144.

"Parodia e deconstrucción de estereotipos masculinos en *A esmorga* de Eduardo Blanco-Amor", José M. Oro / Jesús Varela Zapata (Ed.) *Diálogo de Culturas*, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 1998, 29-41.

"Parodia e destrucción xenérica en *A esmorga* de Blanco Amor", Dieter Kremer (ed.), *Homenaxe a Ramón Lorenzo*, Vigo, Galaxia, 1998, 333-345.

"Sobre la belleza en la poesía gallega de mujeres", *La Torre. Revista de la Universidad de Puerto Rico*, Monográfico Literatura Gallega, Ano III, 10, Río Piedras, 1998, 885-895.

"A figura literaria de Luz Pozo Garza: A ave da luz sabe onde está o Norte", *Moenia. Revista de Lingüística & Literatura*, 4, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 1998, 331-363.

"Lugar alén. Unha vereza na que escoitar as *Cántigas de alén*", *Moenia. Revista de Lingüística & Literatura*, 6, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 2000, 25-39.

"Unha aproximación integral á figura de Rosalía de Castro", *Moenia. Revista de Lingüística & Literatura*, 8, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago,

2002, 3-11.

"O novo mundo de Olga Novo", *Moenia. Revista de Lingüística & Literatura*, 10, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 2004, 131-142.

PUBLICACIÓNS EN REVISTAS

En *Grial*

"A muller en Galicia, por María Xosé Queizán", *Grial* 60, Vigo, 1978, pp. 247-250.

"*Ensaio marxistas*, por Felipe Martínez Marzoa", *Grial*, 62, Vigo, 1978, pp. 502-504.

"*Estacións ao mar*, por Xohana Torres", *Grial* 71, Vigo, 1981, pp. 108-111.

"*Cartas a Rosalía*, por Teresa Barro", *Grial* 74, Vigo, 1981, pp. 522-523.

"*Recuperemos as mans*, por María Xosé Queizán", *Grial* 76, Vigo, 1982, pp. 244-245.

"O misterio María Mariño", *Grial* 174, Vigo, 2007, pp. 120-129.

En *Colóquio / Letras*

"Luigi Fiorentino, *La protesta di Rosalía*", *Colóquio / Letras* 58, Lisboa, 1980, pp. 104-105.

"Xosé Luis Méndez Ferrín, *Crónica de nós*", *Colóquio / Letras* 59, Lisboa, 1981, pp. 93-94.

"Xohana Torres, *Estacións ao mar*", *Colóquio / Letras* 62, Lisboa, 1981, p. 106.

"Novoneyra, *Os eidos*", *Colóquio / Letras* 70, Lisboa, 1982, pp. 107-108.

"Rosalía de Castro: a estranxeira na súa patria", *Colóquio / Letras* 137 / 138, Lisboa, 1995, pp. 81-92.

En *Arco da Vella. Pensamento libertario galego*

"A muller na identidade galega", *Arco da Vella* 1, Santiago de Compostela, 1981.

"A destrución do poder. Conversa con María Xosé Queizán", *Arco da Vella* 3, Santiago de Compostela, 1982.

En *A saia*

"A muller escritora galega", *A saia*, 0, Santiago de Compostela, 1982, p. 2.

En *Festa da palabra silenciada*

"O ensaio feminista galego", *Festa da palabra silenciada* 0, Vigo, 1983, p. 10.

"Las literatas" *Festa da palabra silenciada* 2, Vigo, 1985, pp. 13-18.

"A muller en *Amantia*", *Festa da palabra silenciada* 3, Vigo, 1986, pp. 25-28.

"Leona", "Ven loba" e "Ves filla", *Festa da palabra silenciada* 3, Vigo, 1986, pp. 39-40. Co pseudónimo Emma Luaces. Creación.

"A poesía de Xohana Torres", *Festa da palabra silenciada* 4, Vigo, 1987, pp. 11-16.

"Xohana Torres. Antoloxía e textos críticos", *Festa da palabra silenciada* 4, Vigo, 1987, pp. 30-44.

"A ti, lobo", *Festa da palabra silenciada* 4, Vigo, 1987, p. 71. Co pseudónimo Emma Luaces. Creación.

"Literatura infantil e xuvenil", *Festa da palabra silenciada* 5, Vigo, 1988, pp. 5-24.

"Poesía feminina última: Xela Arias, Ana Romaní, Pilar Cibreiro", *Festa da palabra silenciada* 5, Vigo, 1988, pp. 97-100.

"Emilia Pardo Bazán. Antoloxía", *Festa da palabra silenciada* 6, Vigo, 1989, pp. 83-109.

"Lourdes Méndez e as súas *Cousas de mulleres*", *Festa da palabra silenciada* 6, Vigo, 1989, pp. 152-153.

"Escrito por mulleres", *Festa da palabra silenciada* 6, Vigo, 1989, pp. 149.

"Primeiras revistas feministas galegas", *Festa da palabra silenciada* 7, Vigo, 1990, p. 93.

"Teresa del Valle. Unha antropóloga de Euskalerría", *Festa da palabra silenciada* 7, Vigo, 1990, pp. 127-130.

"Escrito por mulleres", *Festa da palabra silenciada* 7, Vigo, 1990, p. 154.

"Lume xelado", *Festa da palabra silenciada* 8, Vigo, 1991, pp. 5-7.

"Ursula Heinze e as palabras de oito mulleres", *Festa da palabra silenciada* 8, Vigo, 1991, p. 107.

"Escrito por mulleres", *Festa da palabra silenciada* 8, Vigo, 1991, p. 97.

"Tempo de ría a plenitude de Xohana Torres", *Festa da palabra silenciada* 9, Vigo, 1992, pp. 121-124.

"Escrito por mulleres", *Festa da palabra silenciada* 9, Vigo, 1992, pp. 112-114.

"De musa a literata: Kathleen N. March le desde Maine a Rosalía", *Festa da palabra silenciada* 11, Vigo, 1995, pp. 72-74.

"Pura Vázquez ou o pulo do desacougo", *Festa da palabra silenciada* 12, Vigo, 1996, pp. 13-16.

"A lingua poética de María Mariño: O visionario estrondo das voces ocultas de Galatea", *Festa da palabra silenciada* 13, Vigo, 1997, pp. 7-11.

"A teta sobre o sol: o explosivo vitalismo de Olga Novo", *Festa da palabra silenciada* 13, Vigo, 1997, pp. 102-103.

"Leona", "Ven loba" e "A ti, lobo", *Festa da palabra silenciada* 16, Vigo, 2001, pp. 40-41. Co pseudónimo Emma Luaces. Creación.

"A lingua poética de María Mariño", *Festa da palabra silenciada* 21, Vigo, 2006, pp. 11-16.

En *A Nosa Terra*

"Por unha interpretación feminista", *Rosalía viva*, Vigo, 1984, pp. 45-48. 2ª ed., 1990.

"A matria de Celso Emilio", *Celso Emilio Ferreiro. Común temos a patria*, Vigo, 1989, pp. 24-28.

"Nacida dun soño", *A Nosa Terra* 449, Vigo, 18-10-1990.

"Da vida e da obra: tres Carballos", *Ricardo Carballo Calero. A razón da esperanza*, Vigo, 1991, pp. 8-13.

"Musas e feministas", *A Nosa Terra* 723, Vigo, 25-4-1996.

"De Rosalía a Xohana Torres", *A Nosa Terra* 733, Vigo, 4-7-1996.

"Mulleres e feminismo nos artigos de Fole", *Anxel Fole. Á luz da fala*, Vigo, 1997, pp. 46-52.

"Eu non son Medea", *A Nosa Terra* 1.113, Vigo do 22 ao 28 de Janeiro de 2004.

"Tempo de Novoneyra" (título orixinal "Tempo Novoneyra"), *A Nosa Terra Diario*, 17-12-2010.

En *Luzes de Galiza*

"O segredo da Pedra Figueira de María Xosé Queizán", *Luzes* 3, Sada, A Coruña, 1986.

"A muller nas cantigas de amigo de Carballo Calero", *Luzes* 5/6, Sada, A Coruña, 1987.

"Luz Pozo Garza en luz e sombra", *Luzes* 7, Sada, A Coruña, 1987.

"Poesía feminina última", *Luzes* 8/9, Sada, 1988.

En *Ínsula*

"Méndez Ferrín o el poder de la imaginación", *Ínsula* 493, Madrid, 1987, pp. 14-15.

"Carvalho Calero o la nostalgia del Edén", *Ínsula* 530, Madrid, 1991, pp. 25-26.

"Méndez Ferrín en el límite del límite", *Ínsula* 542, Madrid, 1992, p. 23.

"La Señora de los Grandes Ojos desteje el arco iris", *Ínsula* 629, Madrid, 1999, pp. 11-12.

"Líneas abiertas", *Ínsula* 664, Madrid, 2002, pp. 2-3.

"Galicia viva: Líneas abiertas", *Ínsula* 664, Madrid, 2002, pp. 28. Coordinación do monográfico sobre literatura galega.

No *Boletín Galego de Literatura*

"A muller en Celso Emilio Ferreiro", *Boletín* 1, Santiago de Compostela, 1989, pp. 31-49.

"Luz Pozo Garza, A bordo de *"Barco sin luces"* ou o mundo poético de *Luís Pimentel*", *Boletín* 4, Santiago de Compostela, 1990, pp.133-134.

"Marina Mayoral (coord.), *Escritoras románticas españolas*", *Boletín* 4, Santiago de Compostela, 1990, pp. 134-136.

"Aurora López / Andrés Pociña, *Rosalía de Castro. Documentación biográfica y bibliografía crítica (1837-1990)*", *Boletín* 10, Santiago de Compostela, 1993, pp. 111-112.

En *Andaina*:

"Sobre o feminismo literario de Rosalía de Castro", *Andaina* 20, Santiago de

Compostela, 1990, pp. 27-30.

"Begoña Bas: unha etnógrafa galega", *Andaina* 3, 2ª época, Santiago de Compostela, 1992, p. 45.

"Xaquina Trillo, versificadora galeguista", *Andaina* 4, 2ª época, Santiago de Compostela, 1992, pp. 53-54.

"Memoria de mulleres libres", *Andaina* 45, Santiago de Compostela, outono. 2006, pp. 28-30.

En *Animal*

"Noitébrega sibila", *Animal* 2, Santiago de Compostela, 1991.

"Cal loba" e "Estraña estranxeira", *Animal* 4, Santiago de Compostela, 1996, pp. 49-54. Creación.

"Caldaloba", *Animal* 5, Santiago de Compostela, 1997, pp. 14-15.

En *Galicia internacional*

"Só sei poñer paixón en todo o que fago", *Galicia internacional* 5, Santiago de Compostela, 1985, p. 82.

En *Guieiros*

"Pastora de ríos e de lobos", *Guieiros* 4, Guitiriz, s. d. (1998), p. 115. Creación.

En *Casa da Gramática*

"Mata Morgana", *Casa da Gramática* 5, Noia, 1999, s. p. Creación.

En *Devora libros*

"Novoneyra en Lugo", *Devora libros* 2, Lugo, 1999, p. 15.

En *Reflexións filosóficas*

"O feminismo. A orixe dun contradiscurso", *Reflexións filosóficas* 2, Narón, 1992-1993, pp. 63-70.

Na serie "Mulleres de Chantada" de *Alén-parte*

"Pilar Vázquez Cuesta", *Alén-parte 0*, Chantada, 1992.

"Pura Lorenzana", *Alén-parte 1*, Chantada, 1992.

En *Nordés*

"A saia e as revistas de mulleres", *Nordés* 19-20, Sada, A Coruña, 1993, pp. IX-X.

"Rosalía Penélope", *Nordés* 19-20, Sada, A Coruña, 1993, p. XI.

En *Clave Orión*

"De mulleres e crítica", *Clave Orión* 1, A Coruña, 1995, pp. 17-21.

"Tras da viaxe que non fixo Ulises", *Clave Orión* 2, A Coruña, 1996, pp. 13-15.

"O lugar de Iugo", *Clave Orión* 3, A Coruña, 1997, pp. 13-15. Creación.

"A utopía comunal do *Nós nus* de Olga Novo", *Clave Orión* IV-V, Santiago de Compostela, 1998, 99-110.

"As da noite", *Clave Orión* VI, Santiago de Compostela, 1999, 13-16. Creación.

"Mata Morgana", *Clave Orión* VII-VII. Homenaxe a Uxío Novoneyra e Manuel María, Santiago de Compostela, 2002, 27-28. Creación.

"Corazón de Luz", *Clave Orión* IX-X-XI. Homenaxe a Eduardo Moreiras e Marc Chagall, Santiago de Compostela, 2005, 21-27.

"Lobas libres", *Clave Orión* XII-XIII-XIV-XV. Homenaxes a Pura Vázquez, Eduardo Moreiras, Luís Pimentel, Úrsula Heinze de Lorenzo, Hedi Kühn-Bode, Xosé María Álvarez Blázquez, *Evocación do Eire*, Carmen Blanco e Claudio Rodríguez Fer, Santiago de Compostela, 2005-2009, pp. 51-56. Co heterónimo Emma Luaces. Creación.

En *Dorna*

"A crítica literaria feminista", *Dorna* 20, Santiago de Compostela, 1995, pp. 89-102.

"Pereiro último", *Dorna* 23, Santiago de Compostela, 1997, pp. 98-99.

En *Anuario de Estudios Literarios Galegos*

"Ana Romaní. *Das últimas mareas*", *Anuario de Estudios Literarios Galegos* 1994, Vigo, 1995, pp. 230-235.

En *Unión libre*

"Nais de tinta: Dora e Pura Vázquez, Luz Pozo Garza e Pilar Vázquez Cuesta", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas 1*, Sada, A Coruña, 1996, pp. 67-130.

"Mulleres na utopía celta de Pondal", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas 2*, Sada, A Coruña, 1997, pp. 101-118.

"A subversión múltiple. 'Estranxeira na sua patria' de Rosalía de Castro", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas 3*, Sada, A Coruña, 1998, pp. 37-48.

"Eróticas heréticas heteroxéneas: por unha filantropía filóxina", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas 4*, Sada, A Coruña, 1999, pp. 239-243.

"Dos hortos de Afrodita en Lesbos. Paráfrases de Safo", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas 4*, Sada, A Coruña, 1999, pp. 61-83. Tradución. Co pseudónimo de Emma Luaces.

"<Canto fondo> por José Ángel Valente", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas 5*, Sada, A Coruña, 2000, pp. 31-34. Tradución.

"Marchando máis alá", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas 5*, Sada, A Coruña, 2000, pp. 381-383. Ensaio e creación.

"<A cantora> por Raúl Henao", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas 5*, Sada, A Coruña, 2000, pp. 395-397. Tradución. Co pseudónimo de Emma Luaces.

"Continentes negros", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas 6*, Sada, A Coruña, 2001, 145-147.

"Descalza", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas 7*, Sada, A Coruña, 2002, pp. 31-41. Co pseudónimo de Emma Luaces. Creación.

"Quérote, pai Pan, dixo Tigridia", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas 7*, Sada, A Coruña, 2002, pp. 111-113.

"Ser e estar en todos os lugares do mundo", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas 8*, Sada, A Coruña, 2003, 13-19.

"Novas noites nosas", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas 8*, Sada, A Coruña, 2003, pp. 41-56. Co pseudónimo de Emma Luaces. Creación.

"Mamaíña querida", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas 9*, Sada, A Coruña, 2004, pp. 209-214. Creación.

"Amor e feminismo. De Diótima a Emma Goldman", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas 10*, Sada, A Coruña, 2005, pp. 25-32.

“Encontro en Augas Santas”, prólogo ao poemario “Lobo azul” de Emma Luaces, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 10, Sada, A Coruña, 2005, p. 94.

“Lobo azul”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 10, Sada, A Coruña, 2005, pp. 93-134. Co pseudónimo de Emma Luaces. Creación.

“Vida e morte de Juana Capdevielle”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 11, Sada, A Coruña, 2006, pp. 13-21.

“Juana Capdevielle vive”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 11, Sada, A Coruña, 2006, pp. 27-36. Co pseudónimo de Emma Luaces. Creación.

“O paseo de Mercedes Romero Abella”, por Luís Lamela, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 11, Sada, A Coruña, 2006, pp. 63-72. Tradución do castelán ao galego.

“A beleza da utopía irredutible: Alain Tanner e Myriam Mezières”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 12, Sada, A Coruña, 2007, pp. 101-106.

“A voz do avó: Silverio García Goyanes miliciano”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 13, Sada, A Coruña, 2008, pp. 135-144.

“As lingua se os lugares de Lilith: apertura á creación das mulleres”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 14, Sada, A Coruña, 2009, pp. 9-28.

En *Ólissos*

"Escribir sobre o escrito", *Ólissos* 18, Santiago de Compostela, 1996, pp. 61-62.

"A fugacidade do arco da vella: vidas libertarias vidas de cine", *Ólissos* 19, Santiago de Compostela, 1997, pp. 63-66.

En *Quimera*

"Escribir en la casa de la madre", *Quimera* 158-159, Barcelona, 1997, pp. 84-87.

En *Tempos Novos*

"Pintar palabras de amparo", *Tempos Novos* 38, Santiago de Compostela, xullo, 2000, pp. 68-69.

"Levar lume e sentir sol", *Tempos Novos* 39, Santiago de Compostela, agosto, 2000, pp. 50-51.

"Valente é o seu nome. Alén o seu lugar", *Tempos Novos* 39, Santiago de Compostela, agosto, 2000, p. 33.

“Os feminismos están vivos”, *Tempos novos* 118, Santiago de Compostela, , marzo, 2007, p. 3.

En *Cahiers galiciens*

“Mata Morgana”, *Cahiers galiciens / Cadernos galegos / Kaieroù galizek* 1, Rennes, 2001, pp. 89-90. Creación.

En *Hablar / Falar de poesía*

“Valente é o seu nome”, *Hablar / Falar de poesía* 4, Cáceres-Lisboa, 2001, p. 44.

“Lugares de Rosalía”, *Hablar / Falar de Rosalía* 6, Cáceres-Lisboa, 2002, pp. 13-14.

En *Raigame*

“O adeus a Calipso na odisea oteriana *Arredor de si*”, *Raigame* 12, Ourense, marzo, 2001, 55-59.

“María Pita e Manuela Sánchez: dúas mulleres fortes na poesía galega de Lorenzo Varela”, *Raigame* 21, Ourense, 2005, pp. 65-69.

“Vida e obra de María Mariño”, *Raigame* 26, Ourense, 2007, pp. 75-90.

“O poeta Novoneyra: a teima da terra e a peste da historia”, *Raigame* 32, Ourense, maio, 2010, pp. 49-59.

“Mensaxes de vida ante a morte de Lois Pereiro”, *Raigame* 34, Ourense, maio, 2011, pp. 101-102.

En *FerrolAnálisis*

“Madeira de Carballo”, *FerrolAnálisis* 16, Ferrol, xullo, 2001, 114-117.

En *Xistral*

“Inversións (versións e diversións de fábula) ou pequeno manifesto á opinión publicitaria”, *Xistral* 4, Lugo, 2001, pp. 17-18. Creación.

“Demostración da utopía (os tres primeiros minutos do universo)”, *Xistral* 7, Lugo, 2004, p. 16. Creación.

“Sempre con vós”, *Xistral* 8, Lugo, 2005, pp. 15-16. Creación.

“No devalar das costas o parque continúa”, *Xistral* 9, Lugo, 2006, p. 13. Creación.

“Lugo lobo”, *Xistral* 10, Lugo, 2007, p. 13-14. Creación.

“Lobo Lugo”, *Xistral* 11, Lugo, 2008, p. 15. Creación.

“Lugo azul”, *Xistral* 12, Lugo, 2009, pp. 15-16. Creación.

“O home da memoria amorosa”, *Xistral* 14, Lugo, 2011, p. 13. Creación.

En *Amastra-n-gallar*

“Summa de soños: nin doma nin castración”, *Amastra-n-gallar* 7, Lalín, verán, 2004, pp. 19-23.

“Mil mulleres”, *Amastra-n-gallar* 10, Lalín, outono, 2005. pp. 123-124.

En *Dezeme*

“Mulleres e política”, *Dezeme* 6, Santiago de Compostela, Fundación 10 de Marzo, marzo, 2003, pp. 22-24.

En *fadamorgana*

“Queridos clásicos, querido lobo, querido Peter Pan”, *fadamorgana* 10, Santiago de Compostela, inverno 2004-2005, pp. 54-58.

En *Marea negra*

“Ningún carto a ningunha igrexa”, *Marea negra* 3, Ferrol, setembro-outubro, 2004, p. 10.

“Amor, liberdade, independencia”, *Marea negra* 4, Ferrol, novembro-décembro, 2004, p. 5.

“Ningún reino”, *Marea negra* 5, Ferrol, xaneiro-febreiro, 2005, p. 5.

“Eloxio do condón”, *Marea negra* 6, Ferrol, marzo-abril, 2005, p. 5.

“Nin deus nin poder”, *Marea negra* 7, Ferrol, maio-xuño, 2005, p. 8.

“Unión libre, amor total”, *Marea negra* 8, Ferrol, xullo-agosto, 2005, p. 5.

“Galicia libertaria”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 9, Ferrol, setembro-outubro, 2005, p. 4.

“Nin nacións nin bandeiras”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 10, Ferrol, novembro-décembro, 2005, p. 3.

“Xoana Capdevielle”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 11, Ferrol, xaneiro-febreiro, 2006, p. 3.

“Desintegra os prexuízos patriarcais”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 12, Ferrol, marzo-abril, 2006, p. 3.

“Nin deus nin dono”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 13, Ferrol, maio-xuño, 2006, p. 3.

“Maltratadores”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 14, Ferrol, xullo-agosto, 2006, p. 3.

En *Cuadernos del Lazarillo*:

“Aproximación integral a la obra de Rosalía de Castro”, *Cuadernos del Lazarillo* 29, Salamanca, julio-diciembre 2005, pp. 32-37.

En *Boletín da Real Academia Galega*:

“María Balteira, muller leda sen lei: a loanza oculta no poema de Lorenzo Varela”, *Boletín da Real Academia Galega* 366, A Coruña, 2005, pp. 17-20.

“Estudos e investigacións sobre María Mariño”, *Boletín da Real Academia Galega* 368, A Coruña, 2009, pp. 5-107. Coordinación.

“O misterio mariño: unha poética de mar de fondo”, *Boletín da Real Academia Galega* 368, A Coruña, 2009, pp. 7-18.

En *Álbum de Mulleres*:

“Juana Capdevielle”, *Álbum de Mulleres*, www.culturagalega.org, Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 2006.

“Unha elexía a María Mariño”, www.culturagalega.org, Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 2007.

En *Lectora*:

“Alicia de los dos lados del espejo”, *Lectora. Revista de Dones i Textualitat* 12, *Feminismos del siglo XXI*, Barcelona, Universitat de Barcelona, 2006, pp. 19-23.

En *Foeminas*:

“Juana Capdevielle”, *Foeminas. Revista virtual de xénero*, Concellería da Muller, Concello de Lugo, Lugo, marzo, 2009. Creación. <http://www.foeminas.lugo.es>

“Lobas”, *Foeminas. Revista virtual de xénero*, Concellería da Muller, Concello de Lugo, Lugo, marzo, 2009. Creación. Co heterónimo Emma Luaces. <http://www.foeminas.lugo.es>

“La bibliotecaria republicana Juana Capdevielle” *Foeminas. Revista virtual de xénero*, Concellería da Muller, Concello de Lugo, Lugo, marzo, 2010. <http://www.foeminas.lugo.es>

En *Arbor*:

“Luz Pozo Garza: memoria radiante de una mujer solar”, *Arbor*, 720, *Escritoras españolas del siglo XX (2)*, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Madrid, julio-agosto, 2006, pp. 505-515.

En *Praza das Letras*:

“Rosalía de Castro e María Mariño”, *Praza das Letras*, Monográfico 2, *Rosalía Letras vivas*, Xunta de Galicia, febreiro, 2007, p. 19.

En *O resplandor das Atochas*:

“Casas corazón anárquico”, *O resplandor das Atochas*, número único, maio de 1937-2007, A Coruña, Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica de A Coruña, p. 6. Creación.

En *1+1+1*:

“Marchando máis alá”, *1+1+1*, Santiago de Compostela, Modus Vivendi, 2007, p. 13+1. Creación.

En *Eco. Revista do Eixo Atlántico*:

“Rosalía”, Luz Pozo Garza, “Carmen Blanco e Claudio Rodríguez Fer (USC, Campus de Lugo): a emoción rosaliana no espírito. Na voz I”, “Nordés”, *Eco* 198, A Coruña, novembro, 2007, p. 81. Creación.

En *Gaceta d’O Portiño*:

“Máis Alá da Aurora”, *Gaceta d’O Portiño*, número único, marzo, 2008, Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica da Coruña, A Coruña, p. 3. Creación.

En *Madrygal*:

“Filla”, *Madrygal. Revista de Estudos Gallegos 11*, Universidad Complutense de Madrid, Madrid, 2008. ISSN: 1138-9664. Creación.

“A Biblioteca de Babilonia”, *Madrygal. Revista de Estudos Gallegos 13*, Universidad Complutense de Madrid, Madrid, 2010, p. 183. Creación.

En *Move*:

“A Puta de Babilonia”, *Move. Revista Independente do modus vivendi, Modus Vivendi*, Santiago de Compostela, 9-3-2009. Creación.

En *Trasluz*:

“Lugo, lugar de Rosalía”, *Trasluz 2*, Trasluz Lukus Comunicación, Lugo, primavera 2009, pp. 64-65.

“Tras Luz Pozo Garza na Mariña”, *Trasluz 3*, Trasluz Lukus Comunicación, Lugo, verán 2009, pp. 64-65.

“A Señora dos Ollos Grandes”, *Trasluz 4*, Trasluz Lukus Comunicación, Lugo, outono 2009, pp. 82-83.

“Ribadeo sempre”, “”, *Trasluz 9*, Trasluz Lukus Comunicación, Lugo, Primavera 2011, pp. 74-75.

En *Protexa*:

“Contra as prescricións”, *Protexa. Revista de libros Tempos Novos 10*, Santiago de Compostela, primavera 2009, p. 19.

En *A Milagrosa*:

“Vida libre”, *A Milagrosa. O novo barrio 6*, AA. VV. da Milagrosa, Lugo, maio 2009, p. 8.

En *Adiala*:

“As das Illas da Liberdade” e “As do Océano da Liberdade”, *Adiala. Voceiro do Centro Galego de Mallorca*, 79 e 80, Mallorca, 1º e 2º trimestre, 2009, p. 39.

Creación.

En *Evohé*:

"Carmen Blanco por ela mesma", *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 21, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2010, pp. 10 - 14.

En *El Extramundi*:

"Lugo, atracción total", *El Extramundi y Los Papeles de Iria Flavia* LXII, Fundación Camilo José Cela, Iria Flavia, 2010, pp. 57- 68.

En *Revista de Estudos Rosalianos*:

"Valente Rosalía: aire e lama", *Revista de Estudos Rosalianos* 4, Centro de Estudos Rosalianos, Fundación Rosalía de Castro, 2011, pp. 141-157. ISSN: 15766128

PUBLICACIÓNS EN DIARIOS E BOLETÍNS

Nos "Cadernos de Cultura" de *La Voz de Galicia*

"Horas de muller violeta", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 29-1-1981.

"Reencontro con Jules Verne", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 8-3-1981.

"A muller no ghetto literario", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 16-5-1981.

"Francisca Herrera Garrido, reeditada", *La Voz de Galicia*, 10-12-1981.

"*Carnets*, o contradiscurso feminista", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-1-1982.

"Virginia Woolf e a literatura da muller", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 4-3-1982.

"Rosalía e a discriminación da muller", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 18-3-1982.

"A maxia galaica en *Cantiga de agüero*", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-6-1982.

"Carme Riera e a identidade da muller", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 15-7-1982.

"Marina Mayoral, entre o amor e a liberdade", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 16-9-1982.

"Relatos dunha ducia de mulleres", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 20-1-1983.

"Rosalía, a muller e a escritora", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-3-1983.

"A poesía feminina de postguerra", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-5-1983.

"A Galicia mindoniense de Marina Mayoral", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 19-5-1983.

No suplemento *Culturas* de *La Voz de Galicia*

"O mar do amor", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 29-7-1997.

"O vesubio poético de Olga Novo", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 11-11-1997.

"Erguer o corpo de Venus", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 16-12-1997.

"Mareas surrealistas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-3-1998.

"Amigas e amantes. Mulleres no mar indómito", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-5-1998. Especial Día das Letras Galegas.

"Vermella con lobos", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 22-9-1998.

"Lección Leiras", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 22-12-1998.

"No cincuentenario de *O segundo sexo*", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 26-1-1999.

"Invadidos de correcto puritanismo", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-3-1999.

"Contra a guerra", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 13-4-1999.

"A casamenteira galaica", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 27-4-1999.

"Novoneyra do Courel", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 5-10-1999. Homenaxe a Novoneyra.

"Safo nos nosos hortos", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-11-1999. Tradución.

"Alén: lugar de elección", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-12-1999. Homenaxe a José Ángel Valente.

"Estrañas estranxeiras", *La Voz de Galicia*, 2-4-2005.

"Ler con ollos libres", *La Voz de Galicia*, 10-5-2007. Caderno *María Mariño. O mundo na palabra*.

"E perfume porvir" (orixinal "Ámbito político múltiple e perfume porvir"), *Culturas. Letras galegas 2010. Novoneyra "Os eidos na raíz do ser inxel"*, *La Voz de Galicia*, 15-5-2010, pp. 8-9.

"Rutas dun cantor do Courel", *Culturas. Letras galegas 2010. Novoneyra "Os eidos na raíz do ser inxel"*, *La Voz de Galicia*, 15-5-2010, pp. 20-21.

En *La Voz de Galicia*

"Do lobo á cebra", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 5-10--1996.

"Voces do mar de Vigo", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 23-7-1997.

"O poeta do canto matricial", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 19-5-1997.

"Por libre desde as marxes", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 7-9- 1997.

"Negro multicolor no gris Lugo", *La Voz de Galicia*, 11-10-1997.

"De Ribadeo a Rinlo", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-8-1998.

"O lugar da loba", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 25-7-1999.

"Pimpinela, o amor e o poder", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 9-1-2000. Suplemento especial Castelao.

"Total paridade política", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 28-1-2000.

"Mulleres", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 11-3-2000.

"O patriarca e a precursora", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-5-2000. Suplemento especial Día das Letras Galegas. Murguía o patriarca.

"Machadas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-6-2000.

"O combate do complot", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-6-2000.

"Mulleres en movemento", *La Voz de Galicia*", A Coruña, 18-10-2000.

"Tectónica galaica", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 8-3-2002. Suplemento especial Homenaxe a del Riego.

"Amar na mar", *La Voz de Galicia*, 1-8-2004. Páxinas literarias.

"María Pita, María Balteira e Manuela Sánchez", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-5-2005. Suplemento especial *Lorenzo Varela. De mar a mar*.

Na sección "Lilith" de *La Voz de Galicia* (artigos literarios)

"Mercedes Pimentel", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-3-1990.

"María Silgar", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 11-4-1990.

"Pensamento crítico", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 7-5-1990.

"A memoria das mulleres", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 17-5-1990.

"A Marquesa Vermella", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 15-9-1990.

"Luz sobre Pimentel", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 23-9-1990.

"Escritoras románticas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 27-9-1990.

"Instruídas e literatas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 11-10-1990.

"Lanzadoras de azagaias", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 15-10-1990.

"Ghetto rosa", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 20-11-1990.

"A fada do caracol", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-1-1991.

"L' empire non éclaté", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-1-1991.

"Memoria das nais", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-1-1991.

"A escola de Doloriñas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 25-3-1991.

"Mulleres", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-4-1991.

"Pura Luz Pilar", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 5-4-1991.

"Científicas e ensaístas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 15-4-1991.

"Recanto da muller", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-5-1991.

"Santa nai", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 20-5-1991.

"Elvira Bao", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 9-6-1991.

"Fingoi, Fingoi", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 5-7-1991.

"Luísa Cuesta, bachillera e literata", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-1-1992.

"De Chantada a Macau", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-2-1992.

"Rosalía Penélope", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-3-1992.

"Escritoras do XIX", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-3-1992.

"Mulleres míticas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 19-3-1992.

"Antígona", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 25-3-1992.

"Mulleres e muíños", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-4-1992.

"O bautizo de Rosalía", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-5-1992.

"Teresa Barro", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 7-5-1992.

"A saia, unha revista de mulleres", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 22-5-1992.

Na sección "Lilith" de *La Voz de Galicia* (artigos feministas)

"Enriqueta Otero, na morte", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 8-11-1989.

"Flor de paixón", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 1-1-1990.

"A independencia", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 25-1-1990.

"As matrias e as patrias", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 9-2-1990.

"Tina Modotti", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 22-2-1990.

"Unha antropóloga de Euskalherria", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 28-2-1990.

"As mulleres e o poder", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 24-4-1990.

"Super women", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-11-1990.

"A muller deportista", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-12-1990.

"Verde nai", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 4-12-1990.

"O pracer de matar", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-2-1991.

"Oso furioso", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 9-2-1991.

"A conquista das indias", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 1-3-1991.

"Mulleres pola paz", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 5-3-1991.

"A leona", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-4-1991.

"Mulleres públicas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-5-1991.

"Sombras perturbadoras", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 22-2-1992.

"Pracer e poder", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 29-5-1992.

"Nobel maia, nai de maio", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 13-11-1992.

En *Faro de Vigo*

"Sobre o feminismo literario de Rosalía", *Faro de Vigo*, Vigo, 13-7-1985. En "Artes e Letras. Semanario Cultural.

"Cantor de María Balteira", *Faro de Vigo*, 17-5-2005. Especial Día das Letras Galegas.

No suplemento "Culturas" de *Diario 16*

"La guerra. Scórpio de Carvalho Calero", *Diario 16*, Madrid, 15-12-1987.

En *Diario 16*

"Galicia homenaxea a sus juglares", *Diario 16*, Madrid, 17-5-1998.

En *Galaxia. Boletín*

"Rosalía de Castro vista por Catherine Davies", *Galaxia. Boletín*, 2, Vigo, 1987.

No suplemento "Galicia Literaria" de *Diario 16 de Galicia*

"Medio século de literatura de muller", *Diario 16 de Galicia*, Vigo, 31-5-1990.

No suplemento "Revista das Letras" de *El Correo Gallego, O Correo Galego e Galicia Hoxe*

"Lume xelado", *El Correo Gallego*, Santiago de Compostela, 1-3-1991.

"Nais de Nós", *El Correo Gallego*, Santiago de Compostela, 4-3-1993.

"O feminismo da liberación da muller en Galicia", *Galicia hoxe*, Santiago de Compostela, 14-12-2006, "Revista das Letras", pp. 6-7.

"Beleza profunda", "Revista das Letras", *Galicia hoxe*, Santiago de Compostela, 17-5-2010, p. 30.

En *El Progreso*

"Rosalía e Bouza-Brey", *El Progreso*, Lugo, 17-5-1992.

"Esmorga entre mulleres", *El Progreso*, Lugo, 16-5-1993.

"Carmen Muñoz Manzano: a vida e a memoria de Dieste", *El Progreso*, Lugo, 17-5-1995.

"O lugar de Lugo", *El Progreso*, Lugo, 27-11-1995.

"Mulleres en torno a 1898", *El Progreso*, Lugo, 25-7-1998.

"A illa da liberdade", *El Progreso*, Lugo, 31-1-1999.

"Chove para que soñes", *El Progreso*, Lugo, 31-10-1999. Especial Novoneyra.

"Os sesenta", *El Progreso*, Lugo, 5-10-2000.

"Mulleres e vacas", *El Progreso*, Lugo, 8-3-2001.

"Rosalía Benetton", *El Progreso*, Lugo, 27-6-2001.

"Cela: a vontade que non cesa", *El Progreso*, Lugo, 18-1-2002.

"A permanente presenza de Helena Tallo", *El Progreso*, Lugo, 8-1-2006.

"Helena Tallo no Clavicémbalo", *El Progreso*, 21-3-2006.

"Os ollos amorosos de Isaac", *El Progreso*, 5-7-2006.

"Lugo, un lugar máis libre", *El Progreso*, 30-12-2006.

"A doce morte de Ramón Blanco Regal", *El Progreso*, 15-9-2007.

En *Novidades Xerais*

"Memorias femininas", *Novidades Xerais*, 12, Vigo, 1992.

En *Galicia 1950-1980*

"A literatura infantil", en *Galicia 1950-1980. Trinta anos de cultura*, Editorial Galaxia, Vigo, 1980.

En *O Correo Galego*

"Luz na Academia", *O Correo Galego*, 3-12-1996.

En *El Correo gallego / O Correo Gallego*

"Inaugurar o volcán", *El Correo Gallego / O Correo Gallego*, 17-5-2000. Suplemento especial Día das Letras Galegas. Murguía. As raíces e o sangue.

No *Diario de Galicia*

"Sabrina e as feministas", *Diario de Galicia*, Vigo, 17-3-1988.

"O 25%", *Diario de Galicia*, Vigo, 24-3-1988.

"Nina Hagen", *Diario de Galicia*, Vigo, 19-4-1988.

"O Instituto Galego da Muller", *Diario de Galicia*, Vigo, 25-4-1988.

"Ser feminista", *Diario de Galicia*, Vigo, 13-5-1988.

"Cousas de mulleres", *Diario de Galicia*, Vigo, 31-5-1988.

"As mulleres e o exército", *Diario de Galicia*, Vigo, 14-6-1988.

"A independencia das mulleres", *Diario de Galicia*, Vigo, 25-6-1988.

"Miss Moscú", *Diario de Galicia*, Vigo, 15-7-1988.

En *Insubmisión*

"Partisanas da vida", *Insubmisión*, Corneta Obxecta, Lugo, 1998, s. p. Creación.

En *Emerxencia*

"Con botas (Variación de descalza)", *Emerxencia*, s. l., 2003, s. p. Creación.

En *Vieiros*

"Poesía para a paz", www.vieiros.com, 16-5-2007.

En *Premios Nacionais da Cultura Galega 08*

"Os ollos de Isaac", *Premios Nacionais da Cultura Galega 08*, Consellería de Cultura e Deporte, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2008, s. p.